

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 2. Prædicta confirmantur exemplis sanctarum viduarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

Ieiunium. maritis alligata, generationi & liberis dant operam: Tu verò, quæ in tumultu mariti sepelisti omnes pariter voluptates, nihil habes necesse aliud, nisi perseverare in ieiunio, cum dicat Apostolus: *viduam quæ in deliciis est, viventem esse mortuam*, ignaris enim & insipientibus vivere videtur; sed Christo, qui etiam occulta videt, mortua est.

§. II. *Predicta confirmantur exemplis Sanctarum Viduarum.*

Iudith.

a Iudith. 8.7

Oratio continua.

Pœnitentia.

Zelus animarum.

OMNIVM quæ diximus, præclarum licet videre exemplum in sancta *Iudith*, de qua diuina refert Scriptura, quodd cum esset iuuenis & a *eleganti aspectu nimis, ac prædiues, cui vir suus reliquerat divitias multas ac possessiones*, illa castitatem amavit: & amplexa est viduitatem: ordinando vitam suam valde religiose: *nam in superioribus domus suæ fecit sibi secretum cubiculum, in quo cum puellis suis clausa morabatur*, quare non circumibat hinc inde per civitatem, sed domi suæ clausam se continebat: & neque in ea nimia libertate & laxitate sese effundebat: sed elegit sibi habitationem in superiori parte domus, tanquam magis quieta, & ab ipso domestico strepitu expedita, & in eam habitationem, quam Scriptura *Oratorium* vocat, sese ad orandum, & familiariter cum Deo agendum, recipiebat. Cuius oratio ad eum erat feruens, ac fiducia plena, tantaque affectuum, & titulorum siue nominum copia, quæ adferebat, orans pro se, & pro suo populo contra hostes suos: ut satis manifestè appareret, Spiritum S. esse magistrum, qui illam docebat. Cum autem Scriptura dicat, eam in cubiculo illo *morari*, satis ostendit quàm fuerit eius oratio *continuata*, siquidem vsitata eius habitatio erat in oratorio, loco scilicet orationi dedicato. Cui orationi severam ipsa *pœnitentiam* adiungebat; *duas* scilicet difficiles, & molestiam adferentes, circumstantias. Adhibebat enim *super lumbos suos ciliciū; & ieiunabat omnibus diebus vite suæ, præter sabbatha, quæ tunc erant, sicut nunc sunt dies Dominici, & festa domus Israel.* Cum autem orationi incubebat, *cinerē etiam super caput suum ponebat, seq̄, prosternens Domino*, cum magna reuerentia orabat. Ideoque meruit exaudiri, magnosque fauores à Deo accipere.

Huc accedit *cura & sollicitudo*, quam gerebat suarum puellarum, quas etiam secum ad oratorium deducebat, ut & ipsæ orationi assuescerent; & aliæ alias mutuo bono exemplo extimularent, ipsa duce & magistra omnium præeunte. Ardebat præterea eius pectore ingens zelus *glorie Dei, & utilitatis populi sui*; ita enim sese tanquã vidua occludebat, ut cum aduertit ingens periculū, cui Dei honor exponebatur, ob *factum & promissa, quæ Sacerdotes ac Levitæ populo fecerant, tradendi scilicet civitatē, nisi intra dies quinque subsidium Deus illis mitteret: illa, præmissa oratione; eaque armata*, vocavit ad se Sacerdotes, magnaque prudentia ac modestia indicavit il-

lis

lis errorem, quem in eo pacto admiserant, & exhortata eos est ad fiduciam in Dei misericordiam, adferens multas rationes, adeo prudentes & efficaces, vt presbyteri ei responderint: *omnia, qua locuta es, vera sunt, & non est in sermonibus tuis, ulla reprehensio. Nunc ergo ora pro nobis, quoniam mulier sancta es, timens Deum.*

SED quonia non solis verbis volebat esse contenta, quieta &, speciali, Dei inspiratione voluit eos opere, & labore suo adiuuare, & ex loco lux recollectionis prodire, vt populu suum defenderet, amputando Holofernus hostis populi sui infensissimi caput, ea via & ratione, quam Deus illi suggererat: & ipsa, licet aduerteret, se vitam suam periculo exponere, animo imperterrito ac generoso illam est amplexata: ita enim victrici dixerunt Sacerdotes, & populus vnuerfus: *b non pepercisti anime tuae propter angustias & tribulatione generis tui, sed subuenisti ruinae, quae illi imminabat. Sed quoniam medium hoc difficillimum ac periculosum videbatur, voluit Sacerdotum approbationem, dicens: c sicut quod potui loqui, Dei esse cognoscis: ita quod facere disposui, probate, si ex Deo est, & orate vt firmum faciat Deus consilium meum, facilem ei praebens exitum, siquidem ipse illud mihi inspirauit, quod ipse approbarunt, dicentes: vade in pace, & Dominus sit tecum. d Erat (inquit) in omnibus famosissima, quoniam timebat Dominu valde, nec erat qui loqueretur de illa verbu malu.*

Et hinc est, quod quemadmodum ex Dei inspiratione ab eius ministris approbata, se illi periculo exposuit; ita Deus ei fauerit, vt in medijs conuiujs temperantiam, & inter luxuriosos castitatem & puritatem conseruaret; & oratio continua eam inter tot hostes tueretur. Quod facta est ipsa, ac protestata, dicens: *viuit autem ipse Dominus, quoniam custodiuit me Angelus eius, & hinc euntem, & ibi commorantem, & inde huc reuertentem, & non permisit me Dominus ancillam suam coinquinari, sed sine pollutione peccati reuocauit me vobis gaudentem in victoria sua, in euasione mea, & in liberatione vestra, Confitemini illi omnes, quoniam bonus, quoniam in saeculum misericordia eius,*

DENIQUE quamuis tanta esset virtute praedita, vt vidimus: illud tamen mysterio est plenum, quanti Scriptura sacra faciat eius castitatem, tanquam rem alioqui raram, cui fortitudinem attribuit ad egregium aded facinus aggrediendum: & ita summus Sacerdos Ioachim dixit ei: *f tu gloria Ierusalem, &c. quia fecisti virilitur, & confortatum est cor tuum, eo quod castitatem amaueris, & post virum tuum alterum nescieris: ideo & manus Domini confortauit te, & ideo eris benedicta in aeternum.* Et postea Scriptura ipsa concludit, eius g virtuti castitatem fuisse coniunctam, nec cognouisse virum omnibus diebus vita sua, sed in sancta sua viduitate expleuisse annos centum & quinque. Venerabilem hanc viduam (ait Sanctus Ambrosius) debere tanquam exemplar sibi accipere reliquas viduas; glo-

Fortitudo.

b Cap. 13. 5.

Ca. 8. 30.

34.

Obedientia

d Cap. 8. 8.

Dei custodia.

e Cap. 12. 5.

Castitas fortitudo.

f Cap. 15. 11.

g Cap. 16. 2.

*Exemplar
viduarum.*

Discretio.

*Sareptana.
h 3. Reg. 17.*

*Misericor-
dia.*

*i Luc 21. 3.
Vidua E-
uangelica.
Vbi supra.*

Noëmi.

k Ruth. 1. 20.

Ruth.

riam suam & honorem in eo ponentes, quod suæ *continentia orationem*, ali-
asque *pœnitentias* & mortificationes adiungant; sanctumq; *zelum gloriæ Dei*,
bonique vniuersalis totius populi. Quamuis non debeant extraordinarijs
periculis se exponere: quia factum illud Iudith non ad imitandum propo-
nitur; sed vt admirationem & stuporem adferat, & glorificetur Deus, qui
in manu fœminæ humiliare voluerit superbi illius ducis audaciam, & teime-
ritatem.

His virtutibus adiungere debent viduæ *misericiordiam*, qua disponent se,
vt à Domino accipiant ipsa *misericiordiam*, qui miserijs earum subueniet,
quemadmodum idem S. Ambrosius confirmat exemplo illius *viduæ Sa-
reptana*, ad quam Propheta *Elias* fuit à Deo missus, vt ab ea aleretur, quæ ma-
gna charitate obtulit ei hospitium in domo sua; & ex pauillo farinæ & olei,
quod habebat panem coxit, vt comederet, quam eius liberalitatem Deus
remuneravit, multiplicans miraculosè farinam & oleum, toto reliquo tem-
pore, quo fames durauit, vt & illa & filius eius vitam conseruarent. Vt hinc
viduæ discant charitatem & misericordiam exercere ex modico, quod habent:
vt Deus illud ipsis multiplicet, & largiatur, quod non habent. Quod
si præ nimia paupertate non habeant quod dent, imitentur saltem viduam
illam, quæ duo i *era minuta* in eleemosynam dedit: quæ aded Christo Domi-
no placuit, vt eam Pharisæis multò maiores eleemosynas facientibus, præ-
tulerit: quia pluris cor facit, quàm donum: & vt S. Ambrosius ait: *nemo plus
tribuit, quam qui sibi nihil relinquit*: & quoniam pauper hæc vidua dedit quid-
quid dare potuit, maximi fuit eius eleemosyna æstimata: nec præterita fuit,
quid ab ipso Domino fuit remunerata, qui erga misericordes est misericors,
multoque ampliùs erga misericordes, qui soli ac separati viuunt, deserti ab
hominibus: quales esse solent huiusmodi viduæ.

Nec prætereamus silentio excellentes duarum viduarum NOEMI, &
RUTH virtutes, quarum altera senex, altera iuuenis fuit. senex NOEMI
non solum ob mortem mariti vidua, sed ob filiorum mortem orbata in
aliena regione, sola ac deserta fuit: sed valdè tamen mutata: nam cum
ipsa viduitate aded vitam mutauit, vt vel ipsam nomen mutari sibi
voluerit, quo nupta vocabatur: memorandam illam proferens senten-
tiam viduarum propriam: *k Ne vocetis me NOEMI, id est, pulchram, sed hoc
nomen reseruetur nuptis, quæ in sua pulchritudine gloriantur; sed vocate
me Mara, id est, amaram*, quod proprium est viduarum, *quas amaritudi-
ne valde repleuit omnipotens*: in qua tamen constitutæ, de necessitate vir-
tutem facientes, valdè gloriantur. Sed quid de Ruth dicemus vi-
dua ac iuuenem, cuius virtutes iam supra retulimus? quibus & illa addi-
tur, quod ex patria sua Moab exiuerit animo secundis nuptijs renunciandi.

Nam

Nam cum NOEMI vtrique nurui dixisset: *ite in domum matris vestre, faciat vobiscum Dominus misericordiam, detq; vobis inuenire requiem in domibus virorū quos sortitura estis*; quia in patria mea ad quam tēdo, filios non habeo, vt viros ex me sperare possitis: quasi dixerit, in regione hac vestra viros inuenire poteritis, quos non poteritis in mea: RUTH ipsa nihilominus constituit eam comitari, ac proinde decreuit, quod ex se esset, non amplius nubere; neque in Moab, vbi potuisset habere virum: quia eam deserebat; nec in Bethlehem: quia existimabat se ibi non inuenturam. Sed adfuit Deus admiranda sua prouidentia; vt vtriusque viduæ miseras repararet. Nam vt ait S. Ambrosius, de eisdem loquens, nescit egere optima disciplina; & bona vidua egere non nouit: quia scilicet Deus, eius protector est in hac vita, & præmium in futura in æternum. Amen.

Ex his vtcunque explicatis maneant præcipui sæcularis Reipublicæ Status. Reliquum, quod eos concernit, intelligetur ex ijs, quæ dicentur fusiùs in Tomis sequentibus, de statibus virginitatis & Continentiæ; ac reliquorum, quæ ad Ecclesiasticam & religiosam Rempubicam pertinent.

(*)

SECUNDI TOMI FINIS.

